

برگ هفتم

معرفی کتاب هفتمین دوره هفته کتاب
جمهوری اسلامی ایران (۱۳۷۸)

ارائه و به تصویب رساندند. برگزاری بیش از ۱۳ هزار نمایشگاه کتاب در کشور، برپایی بیش از ۳۰ مراسم رسمی، تجلیل از خادمان نشر، تجلیل از برگزیدگان مسابقات کتابخوانی، تجهیز کتابخانه‌های عمومی مدارس، دانشگاه‌ها، روستاها، مساجد، انتشار ویژه‌نامه‌ها و ده‌ها طرح دیگر در برنامه‌های هفتمین دوره هفته کتاب قرار گرفت.

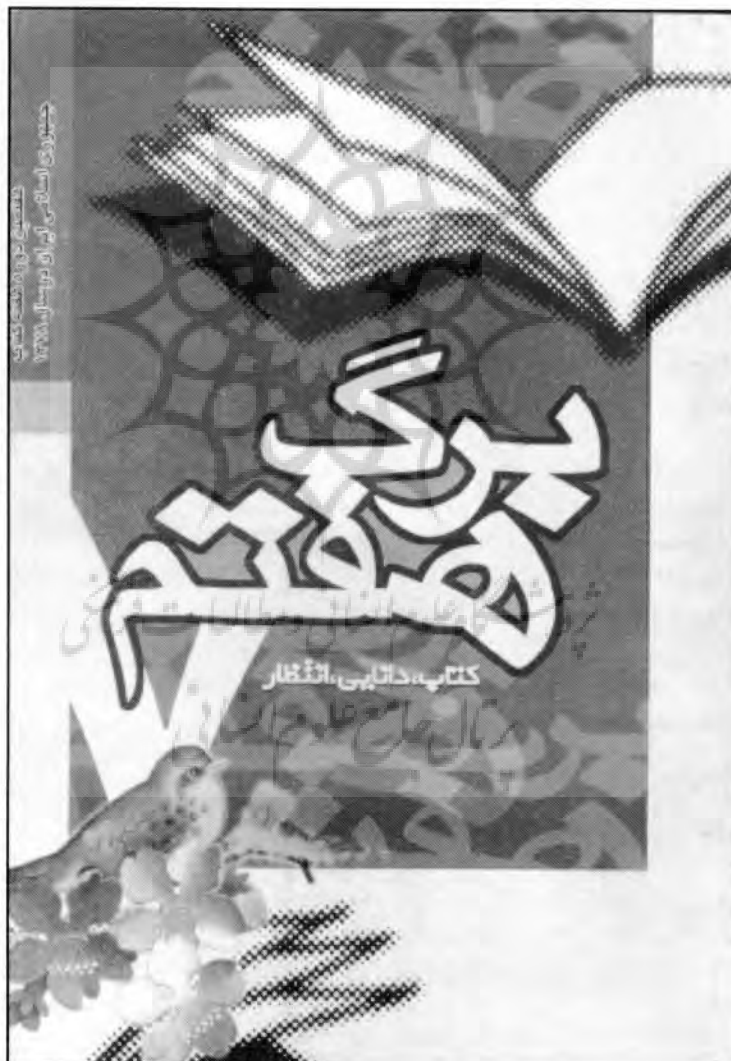
محورهای عمده هفتمین دوره هفته کتاب، با عنوان «دانایی، نیاز عصر انتظار» بر زمینه‌های اصلی زیر متمرکز بوده است:
الف - برگزاری نمایشگاه‌های کتاب
ب - برگزاری مراسم نشست با ناشران کشور

ج - برگزاری مراسم دیدار با اهل قلم
د - تجلیل از خادمان نشر
ه - برپایی هفته کتاب در مدارس
و - برگزاری هفته کتاب در روستاها
ز - هفته کتاب در دانشگاه‌ها

ح - برگزاری جشن کتاب، جشن ولایت علاوه بر برنامه‌های فوق‌الذکر، برگزاری یکصد نمایشگاه و فروشگاه عرضه کتاب در یکصد ندامتگاه کشور، تجلیل از کتابداران نمونه، راه‌اندازی شبکه اطلاع‌رسانی تازه‌های کتاب در ۱۴ استان، راه‌اندازی کاروان‌های اهداء کتاب، تجلیل از نویسندگان کتابهایی با موضوع «امام و انقلاب اسلامی»، اهدای میلیاردها ریال قبض کمک به تجهیز کتابخانه‌ها، برگزاری مسابقات کتاب و میزگردهایی در زمینه کتابخوانی از جانب صدا و سیما، انتشار

تمبر به مناسبت هفته کتاب و ارسال کتاب به مراکز فرهنگی ایرانیان در خارج از کشور از دیگر برنامه‌های متنوع هفتمین دوره هفته کتاب بود.

روزهای مختلف هفته کتاب تحت عناوین خاصی نام گرفته‌اند. بعضی از این عناوین نیز به مناسبت‌های خاصی بوده‌اند. در زیر اسامی روزهای هفته کتاب و اهم فعالیت‌های انجام گرفته هر روز ارایه می‌شود:

دید می‌شد. نامگذاری کتابخانه‌های تازه تأسیس به نام امام (ره)، ایجاد کانون‌های فرهنگی - هنری روستایی، و برپایی نمایشگاه کتاب روستایی و تأسیس کتابخانه روستایی در «خمین» زادگاه ایشان نیز بخشی از برنامه‌های پاسداشت یاد آن عزیز بود.

اعضای ستاد هفته کتاب متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌ها و سازمان‌های فرهنگی کشور، طرح‌هایی را

این کتاب که بوسیله معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به همت آقای محسن رضایی تهیه شد، در واقع آئینه تمام‌نمای فعالیت‌های انجام گرفته در هفتمین دوره کشور محسوب می‌شود. کتاب حاضر از چهار فصل تشکیل شده است. فصل اول کتاب به کلیات هفته کتاب از جمله آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و نیز خلاصه‌ای از عملکرد دوره‌های گذشته هفته کتاب می‌پردازد. فصل دوم کتاب محورهای هفتمین دوره هفته کتاب و اسامی روزهای دوره برگزاری و نیز فعالیت‌های انجام گرفته در هر روز را دربردارد. فصل سوم فعالیت‌ها و عملکرد استانها در هفته کتاب را مورد بررسی قرار می‌دهد و در نهایت فصل چهارم کتاب به نظرسنجی انجام گرفته از بازدیدکنندگان نمایشگاه هفتمین دوره هفته کتاب و نیز ارزیابی عملکرد رسانه‌ها و بعضی از یافته‌های کمی و کیفی اشاره دارد.

آنچه در پی می‌آید گزارشی از هفتمین دوره هفته کتاب است که به نقل از کتاب برگ هفتم آورده می‌شود.

در مقدمه کتاب آمده است: «همزمانی این هفته با خجسته‌زاد روز ولادت یگانه منجی عالم بشریت حضرت ولی عصر (عج) انگیزه دست‌اندرکاران را دوچندان ساخت. «دانایی، نیاز عصر انتظار» شعار هفته کتاب شد. اعضای گروه کاری ویژه‌ای با نام «کتاب و انتظار» تعیین شدند که جلسات آنان به موازات جلسات ستاد هفته کتاب تشکیل می‌شد. در این گروه طرح انتخاب کتابهایی

برتر در زمینه امام زمان (عج) با اتفاق نظر عنوان شد. برای اجرای این مهم جلب توجه صاحب‌نظران ضروری می‌نمود. کارگزینش کتب برتر آغاز و سرانجام ۸ نویسنده برتر از میان اندیشمندان انتخاب شدند. این گروه در زمینه انتشار آثار درباره امام زمان (عج) نیز طرح‌هایی را بررسی و به تصویب رساند. سال ۷۸ سال امام خمینی (ره) نامگذاری شده بود. برای این روز نیز باید برنامه‌ای تدارک

۱- روز کتاب و کتابخوانی (۱۳۷۸/۸/۲۲)

جهت همسویی سیاستگزاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های درازمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت بخش فرهنگ، کتاب و ارتقاء نرخ مطالعه و بهره‌وری از فرهنگ مکتوب کشور، هفتمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی دربردارنده برنامه‌ها و مراسمی بود که نشان از پویایی و تقاضای روزافزون در بین اقشار مختلف جامعه نسبت به کتاب و کتابخوانی داشت. اهم این برنامه‌ها و مراسم در قالب مناسبت‌های عنوان‌گذاری شده در هر روز از ایام ساماندهی شده هفتمین دوره هفته کتاب به انجام رسیده است. اهم فعالیتهای نخستین روز شامل سخنرانی دکتر مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم افتتاحیه بوده است که با حضور مسئولین معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد و ناشران فعال کشور در حسینیه جماران آغاز شد.

۲- روز کتاب و دانش آموز (۱۳۷۸/۸/۲۵)

دومین روز هفته کتاب با عنوان «کتاب و دانش آموز» نامگذاری شد. از آنجا که پرورش فرهنگ مکتوب از محیط مدرسه آغاز و آموزش داده می‌شود، «کتاب» حکم زیربنایی‌ترین اصل تربیت نسل دانش‌آموزی را دارد. لذا به فراخور دسترسی به اهداف کمی و کیفی در این امر، طرح ترویج فرهنگ کتابخوانی در مدارس سراسر کشور به اجرا درآمده است. مسؤلیت برگزاری این روز را اداره کل فرهنگی معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش برعهده داشت. در این روز در همه مدارس کشور جشنی برپا شد. و کتابخانه‌های مدارس و کتابخانه‌های کلاسی تجهیز و راه‌اندازی شد و کتاب در دسترس نونهالان و نوجوانان کشور قرار گرفت. با تدبیر وزارت آموزش و پرورش و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه‌های دولتی، تعداد کتابهای کتابخانه‌های مدارس سراسر کشور، از ۳۰ میلیون جلد به ۴۰ میلیون جلد رسید. بدین ترتیب سرانه کتاب به ازاء هر دانش‌آموز از ۱/۵ کتاب به ۲ کتاب افزایش یافت.

۳- روز کتاب و خادمان نشر (۱۳۷۸/۸/۲۶)

از آنجا که چرخه متنوع چاپ و نشر کتاب به همّت خادمان نشر به سامان می‌رسد سومین روز هفته کتاب عنوان کتاب و خادمان نشر را با خود داشت. عمده‌ترین برنامه این روز به تجلیل از دست‌اندرکاران حرفه‌ای نشر یعنی مؤلف، مترجم، ویراستار، حروفچین، مصحح، فهرست‌نگار، طراح و گرافیست، لیتوگراف، چاپخانه‌دار، صحاف، ناشر، کتابفروش، کتابدار، کتابشناس و پیش‌کسوتان این عرصه اختصاص داشت. لازم به ذکر است که طی برگزاری هفت دوره هفته کتاب، بیش از یکصد و سی نفر از خادمان نشر مورد تجلیل و تقدیر قرار گرفته‌اند که در سال ۱۳۷۸، ۲۴ نفر از آنان انتخاب و

معرفی شدند.

۴- روز کتاب، کتابخانه و کتابدار (۱۳۷۸/۸/۲۷)

روز کتاب، کتابخانه و کتابدار نیز همانند سال‌های قبل با شکوهی هرچه تمامتر برگزار شد. این روز متعلق به کتابداران کتابخانه‌های عمومی است. متولی برگزاری این روز، دبیرخانه هیئت‌امنا کتابخانه‌های عمومی کشور است. سنت پسندیده تقدیر از کتابداران نمونه، الگویی مناسب جهت سازمان‌ها و وزارتخانه‌هاست، به گونه‌ای که در این روز، وزارت جهاد سازندگی اقدام به شناسایی و معرفی کتابداران نمونه روستایی نمود. ناگفته نماند که معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و آموزش عالی نیز درصدد صورت بخشیدن به چنین اقدامی در سطح دانشگاه‌هاست. متعاقب همین امر از سال ۱۳۷۳ تاکنون بیش از ۳۰ نفر از کتابداران نمونه کتابخانه‌های عمومی شناسایی و از آنان تقدیر به عمل آمده است.

۵- روز کتاب و اطلاع‌رسانی (۱۳۷۸/۸/۲۸)

نامگذاری پنجمین روز از هفتمین دوره هفته کتاب با عنوان «روز کتاب و اطلاع‌رسانی»، مبتنی بر اهمیت اطلاع‌رسانی در امر صنعت چاپ و نشر است. در مراسم ویژه این روز، ضمن افتتاح مرکز تازه‌های کتاب در استان یزد، آقایان احمد مسجدجامعی قائم‌مقام و معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و محمد کاظمینی مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان یزد سخنرانی کردند. در ضمن در این روز در ۱۴ استان کشور پایگاه‌های تازه‌های کتاب افتتاح شدند.

۶- روز کتاب، انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) (۱۳۷۸/۸/۲۹)

ششمین روز از هفتمین دوره هفته کتاب، «روز کتاب، انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره)» نامگذاری شد. در این روز، علاوه بر انجام مراسم ویژه، جلسه نقد و بررسی کتاب «مقدمه‌ای بر انقلاب اسلامی» اثر دکتر صادق زیباکلام نیز برگزار گردید. در این جلسه علاوه بر مؤلف کتاب، دکتر سید علیرضا ازقندی، دکتر سیدعلی قادری و محمدجواد مظفر به بحث و تبادل نظر پیرامون ویژگی‌های کتاب فوق، پرداختند.

شایان ذکر است که کتاب مقدمه‌ای بر انقلاب اسلامی از معدود کتابهایی است که دیدگاه‌هایی گوناگون را درباره توصیف و تبیین انقلاب اسلامی و عوامل پیروزی آن ارائه کرده است.

سایر فعالیت‌های به انجام رسیده در این روز که از سوی مرکز بازنشاسی اسلام و ایران ساماندهی شده، عبارتند از:

الف. برگزاری نمایشگاه کتابهای علمی - فرهنگی و هنری تخصصی به زبان‌های مختلف.

ب. برپایی نمایشگاه کتاب درباره امام (ره) با ۳۱۵ عنوان کتاب به زبان‌های انگلیسی، عربی، فرانسه، آلمانی، روسی، ژاپنی، کره‌ای، سندی و اردو.

ج. معرفی ۷۰۰ کتاب فارسی درباره امام (ره) د. برپایی نمایشگاهی متشکل از ۸۶۰ عنوان کتاب با موضوعات علل و عوامل پیروزی انقلاب اسلامی، رجال انقلاب، بازتاب انقلاب و دستاوردهای فرهنگی - اجتماعی - سیاسی و اقتصادی آن.

ه. معرفی ۶۲۰ عنوان کتاب درباره انقلاب اسلامی به زبان‌های فرانسه، انگلیسی، عربی، اردو، هندی، روسی و...

و. معرفی و ارائه ترجمه چکیده ۲۷۰ پایان‌نامه دانشجویی متعلق به دانشجویان دانشگاه‌های اروپا و آمریکا درباره انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) ز. ارائه چکیده ۲۱۷ پایان‌نامه دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور.

ح. ارائه مکاتبات و اسناد اداره سانسور رژیم پهلوی درباره آثار و تألیفات امام (ره).

از آنجا که محدوده فعالیت‌های این روز، «کتاب، انقلاب اسلامی و امام (ره)» بوده، ۵ نوع منبع اصلی در این رابطه انتشار یافته که بخشی از مراسم این روز، به معرفی این آثار و نقد و بررسی آنها اختصاص داشت. در نشستی که به همین منظور برگزار گردید، علت انتخاب منابع و مآخذ شرکت داده شده در نمایشگاه و چگونگی تدوین، تألیف و یا ترجمه آنها عنوان شد. بخش انتهایی این نشست به پرسش و پاسخ پیرامون موضوعات کتاب، انقلاب اسلامی و شخصیت فکری امام (ره) اختصاص داشت.

۷- روز کتاب و روستا (۱۳۷۸/۸/۳۰)

طبق آمارهای موجود ۴/۷ میلیون جلد کتاب در کتابخانه‌های روستایی وجود دارد که سرانه کتاب روستایی به ازاء هر خانوار یک کتاب است. جمعیت روستایی کشور بر اساس آمار، ۲۴ میلیون نفر است که سرانه کتاب در روستا به ازاء هر ۵ نفر یک کتاب خواهد بود. از آن‌جا که روستاییان قشر عظیمی از جمعیت کشور را شامل می‌شوند اداره کل امور فرهنگی وزارت جهاد سازندگی با پذیرفتن مسؤلیت برگزاری روز کتاب و روستا ساماندهی و برنامه‌ریزی انجام مراسم این روز را برعهده گرفت. از اهم برنامه‌های صورت پذیرفته در این روز می‌توان به تأسیس و راه‌اندازی یکصد کتابخانه روستایی با مشارکت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تجهیز کتابخانه‌های روستایی، تجلیل از کتابداران نمونه روستایی و تأسیس کانون‌های فرهنگی - هنری روستا اشاره داشت.

۸- روز کتاب و دانشجو (۱۳۷۸/۹/۱)

روز اول آذرماه به عنوان «روز کتاب و دانشجو» نام‌گذاری شد. به همین مناسبت در هفتمین دوره هفته کتاب، وزارت فرهنگ و آموزش عالی با هدف نهادینه کردن فرهنگ کتابخوانی، جلساتی را با حضور مدیران معاونت فرهنگی-اجتماعی برگزار نمود. یکی از عمده‌ترین فعالیت‌های موضوعی در این خصوص، تشکیل کانون‌های اندیشه و کتاب در بین دانشجویان دانشگاه‌ها بود. این کانون با توجه به ضرورت امر کتابخوانی و فراهم ساختن زمینه‌های فعالیت گروه‌های خودگردان دانشجویی تشکیل شد، که از جمله برنامه‌های اصلی این کانون‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره داشت:

- تشکیل گروه‌های مطالعاتی
- برگزاری جلسات نقد و بررسی کتاب با حضور مؤلف و ناشر
- انتشار ویژه‌نامه‌های نقد و بررسی
- برگزاری کارگاه‌ها و کلاسهای آموزشی مطالعه و کتابخوانی
- برپایی نمایشگاه و فروشگاه‌های دائمی کتابهای دانشجویی
- برپایی مسابقات کتابخوانی
- تجهیز کتابخانه‌های تخصصی در دانشگاه‌ها و خوابگاه‌های دانشجویی

همچنین در این روز جشن کتاب در دانشگاه‌ها برپا شد، میزگردهای نقد کتاب شکل گرفت، از اساتید و پیشکسوتان دانشگاه تجلیل به عمل آمد و کارگاه‌های کتاب‌آرایی و... تشکیل گردید. دانشجویان نویسنده برای ششمین بار انتخاب، معرفی و از آنان تقدیر به عمل آمد. تاکنون طی شش دوره قریب به ۱۰۰۰ جلد از کتابهای دانشجویان بررسی و بیش از ۱۳۰ نفر دانشجو مورد تقدیر قرار گرفته و بعضاً آثارشان نیز مورد حمایت واقع شده است.

۹- روز کتاب و انتظار (۱۳۷۸/۹/۲)

تعاونی ناشران قم با هماهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آن استان، مراسم ویژه پاسداشت «کتاب و انتظار» را در مکان پژوهشگاه امام خمینی (ره) قم برگزار کرد که طی آن به نویسندگان برگزیده درباره امام زمان (عج) جوایزی اهدا گردید.

انجمن اسلامی ناشران و کتابفروشان تهران نیز با تشکیل نمایشگاهی از آثار منتشر شده درباره حضرت صاحب‌الزمان (عج) جشن «کتاب و انتظار» را برگزار کردند.

کتابخانه‌های مدارس

- ۲.۶. تجهیز کتابخانه‌ها به شبکه اطلاع‌رسانی
- ۳. گردهمایی‌ها و مراسم
- ۳.۱. برگزاری جشن کتاب و جشن ولایت
- ۳.۲. برگزاری شب شعر و موسیقی
- ۳.۳. گردهمایی کتابداران
- ۳.۴. اجرای جنگ فرهنگی، هنری
- ۳.۵. برگزاری جلسات و میزگردهای نقد و بررسی کتاب
- ۳.۶. برگزاری نشست با اندیشمندان و نویسندگان استانی

- ۳.۷. مراسم تجلیل از خادمان نشر
- ۳.۸. اجرای تئاترهای خیابانی و...
- ۴. برگزاری مسابقات
- ۴.۱. برگزاری مسابقات خلاصه‌نویسی کتاب
- ۴.۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی
- ۴.۳. برگزاری مسابقات قصه‌خوانی
- ۴.۴. برگزاری مسابقات انشاءنویسی
- ۴.۵. برگزاری مسابقات مقاله‌نویسی
- ۴.۶. برگزاری مسابقات ویژه برای کودکان و نوجوانان و اهداء جوایز به آنان
- ۴.۷. سایر: مانند برگزاری مسابقات ویژه روشندان، برگزاری مسابقات طراحی، مسابقات فرهنگی، مسابقات حفظ و قرائت قرآن و...

۵. سایر فعالیت‌ها

- ۵.۱. بازدیدهای مختلف مانند بازدید از کتابخانه‌های عمومی و...
- ۵.۲. توزیع بن کتاب بین دانش‌آموزان
- ۵.۳. تهیه پوستر، پلاکارد، تراکت، و انجام تبلیغات محیطی
- ۵.۴. راه‌اندازی تورهای نویسندگان، ادبا و هنرمندان در سطح استان
- ۵.۵. تهیه و تولید برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی
- ۵.۶. تشکیل ستاد هفته کتاب
- ۵.۷. افتتاح مراکز اطلاع‌رسانی
- ۵.۸. اجرای برنامه‌های نمایشی مثل تئاتر و سینما
- ۵.۹. چاپ بروشور و جزوه و...
- ۵.۱۰. فعالیت‌های جنبی مانند ایستگاه نقاشی، افتتاح حساب پس‌انداز برای دانش‌آموزان، کارگاه‌های آموزشی، افتتاح کانون‌های نقد و بررسی کتاب و مجتمع‌های مختلف.

محورهای فعالیت استان‌ها در هفته کتاب

سازمان‌ها و نهادهای فرهنگی در استان‌ها با توجه به شرایط منطقه‌ای دو نوع فعالیت را طراحی و اجراء نموده‌اند که یک دسته از فعالیت‌ها بر اساس دستورالعمل ارسالی ستاد هفته کتاب به استان‌ها بوده و دسته دوم فعالیت‌ها، مبتنی بر ابتکار مسؤولین امور فرهنگی استان و متناسب با شرایط فرهنگی طراحی و اجراء شده است. فعالیت‌های اساسی استانها در پنج محور عمده انجام پذیرفته، که هرکدام، زیرمجموعه‌هایی را به خود اختصاص داده است.

۱. فعالیتهای نمایشگاهی

- ۱.۱. برگزاری نمایشگاه تازه‌های کتاب در مراکز استان و شهرستان‌های تابعه
- ۱.۲. برگزاری نمایشگاه آثار حضرت امام خمینی (ره) به مناسبت یکصدمین سالگرد تولد امام (ره)
- ۱.۳. برگزاری نمایشگاه کتاب در کتابخانه‌های عمومی
- ۱.۴. برگزاری نمایشگاه کتاب در مدارس
- ۱.۵. برگزاری نمایشگاه کتاب در مساجد
- ۱.۶. برگزاری نمایشگاه کتاب در ندامتگاه
- ۱.۷. برگزاری نمایشگاه کتاب در مجتمع‌های فرهنگی و هنری
- ۱.۸. برگزاری نمایشگاه کتاب ویژه کودکان و نوجوانان
- ۱.۹. برگزاری نمایشگاه کتاب در روستاها
- ۱.۱۰. برگزاری نمایشگاه کتاب سیار
- ۱.۱۱. برگزاری نمایشگاه کتاب به منظور تشویق نوسودان، روشندان، آثار جانبزان، نمایشگاه عکس، هنرهای تجسمی، نمایشگاه محصولات رایانه‌ای، نمایشگاه آثار خوشنویسی و نقاشی، کاریکاتور، نمایشگاه آثار فیلسوف در یک قرن و...

۲. حمایت از کتابخانه‌ها

- ۲.۱. پذیرش عضویت رایگان در کتابخانه‌های عمومی
- ۲.۲. انتخاب و معرفی کتابدار و کتابخوان، عضو، کتاب‌فروش و... نمونه و اهدا لوح تقدیر
- ۲.۳. تجلیل از انجمن فعال کتابخانه‌های عمومی
- ۲.۴. افتتاح و بهره‌برداری و تجهیز کتابخانه‌های جدید در مراکز و شهرستان‌های تابعه و کتابخانه‌های روستایی
- ۲.۵. اهداء کتاب به کتابخانه‌های عمومی و